

**“Sermaye Piyasası Kurulu’nun Güçlendirilmesi
Amacıyla Teknik Yardım” Konulu Avrupa Birliği Projesi**

Açılış Konuşması

Dr. Vahdettin ERTAŞ

SPK Başkanı

Sn. Müsteşarım, Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu, Merkezi Finans ve İhale Birimi’nin değerli temsilcileri, yurt dışından gelen değerli misafirler, finans sektörümüzün kıymetli temsilcileri, kıymetli basın mensupları, “Sermaye Piyasası Kurulu’nun Güçlendirilmesi Amacıyla Teknik Yardım” konulu Avrupa Birliği projesinin tanıtım törenine hepiniz hoş geldiniz diyor, sizleri saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Değerli konuklar,

Tüm dünyada uzun vadeli yatırımların finansmanını sağlamak üzere sermaye piyasalarının gelişimine büyük önem verilmektedir. Avrupa Birliği’nde de son yıllarda AB Komisyonu tarafından Sermaye Piyasaları Birliği oluşumuna yönelik çalışmalar yürütülmekte olup, ilgili Eylem Planı Eylül 2015’de ilan edilmiştir.

Bu girişimle geleneksel olarak bankacılık ağırlıklı finansman modelinin hakim olduğu AB genelinde hem fon ihtiyacı olan işletmelerin hem de yatırımcıların lokasyona bağlı kısıtlamalar olmaksızın daha fazla seçeneğe sahip olması, sermaye için gerçek anlamda tek bir pazar oluşturulması ve sermaye piyasalarının daha rekabetçi, derin ve bütünleşmiş hale gelmesi hedeflenmektedir.

Bu çalışmalardan küresel finansal kriz sonrasında adeta duran sermayenin tekrar mobilize edilerek daha fazla yatırım çekilmesi, fonlama maliyetlerinin düşürülmesi, fonların yatırım projelerine daha fazla yönlendirilmesi ve finansal sistemin sağlamlığının artırılması gibi kritik faydalar beklenmektedir.

Dünya ekonomisine yön veren bölgelerde, özellikle kamunun borçluluk düzeyindeki artışlar, özel sektör yatırımlarının artırılmasına olan ihtiyacı şiddetlendirmiştir. Türkiye’nin son 12 yıllık dönemine baktığımızda diğer birçok ülkeden olumlu ayrıştığını görüyoruz.

Bu dönemde kamu borç stoğu hemen hemen bütün ülkelerde artarken, ülkemizde %77’den %33,5’e düşürülmüş, güçlü finansal sistemiyle, yıllık ortalama %5 büyüme oranı sağlanmıştır. Bu nedenle de Türkiye küresel finansal krizden en az etkilenen ülkelerden birisi olmayı başarmıştır.

Değerli Konuklar;

Güçlü bir finansal sistemin vazgeçilmez önkoşulu, şüphesiz yüksek standartlarda hukuki altyapının varlığıdır. Türk ekonomisinde son 12 yılda yaşanan olumlu gelişmeler, bu gelişmelerin devam edeceğine dair kuvvetli beklentiler, yatırımcı taleplerine hızla cevap verebilecek, şirketlerimize alternatif finansman kaynakları sunabilecek güçlü bir sermaye piyasasını gerekli kılmaktadır.

Bu amaçla ülkemizde 2012 yılının son günü yeni bir Sermaye Piyasası Kanunu yürürlüğe konulmuştur. Yeni Kanun'un hazırlanmasındaki önemli faktörlerden birisi hem güçlü bir sermaye piyasasına sahip olmak hem de Türkiye'nin gerçekleştirmeyi taahhüt ettiği hedefleri içeren 2008 tarihli Avrupa Birliği Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programı'na uyum sağlamaktır.

Bunun yanında, Eylül 2009'da İstanbul Uluslararası Finans Merkezi Stratejisi ve Eylem Planı, Devlet Planlama Teşkilatı'mızın koordinasyonunda hazırlanmış ve Yüksek Planlama Kurulu Kararıyla onaylanmıştır. Planın önemli hedeflerinden biri de Türkiye'deki yasal alt yapının başta Avrupa Birliği olmak üzere uluslararası düzenleme ve uygulamalara uyumunu sağlamaktır.

Yeni Kanun yürürlükteki sermaye piyasası düzenlemelerinin tümünü yürürlükten kaldırmış ve bir yıl içinde yeni Kanuna uyumlu ikincil düzenlemelerin yapılmasını zorunlu kılmıştır. Bu kapsamda 75 adet yeni düzenleme ile çok büyük ölçüde AB direktiflerine uyumlu yeni bir sermaye piyasası hukuki alt yapısı oluşturulmuştur.

Yapılan çalışmalarla birlikte, son yıllarda Türkiye sermaye piyasalarında bir değişim ve dönüşüm süreci yaşanmaktadır. Bu değişim sonucunda kamunun sağladığı bütçe disiplini ile birlikte kamu borçlanması giderek azalmış, özel sektör menkul kıymetlerinin toplam menkul kıymet stoğu içindeki payında önemli bir büyüme gerçekleşmiştir.

Bu pay 2005 yılında %11,5 düzeyinde iken, 2015 yılı Haziran ayı itibariyle %25 seviyesine ulaşmıştır. Bu artış özel sektörün giderek daha fazla sermaye piyasalarından fon sağladığını göstermektedir. Son dönemlerde özel sektör firmalarımızın tahvil, bono, sukuk gibi sermaye piyasası aracı ihraçlarındaki artış bu değişimde önemli etken olmuştur.

Değerli Konuklar;

Halen Kurulumuz kaydında 562 halka açık şirket bulunmakta olup bunların 426'sının hisseleri Borsa'da işlem görmektedir. Borsa'da işlem gören şirketlerimizin toplam piyasa değeri yaklaşık 585 milyar TL'dir. Ülkemizde küresel yatırımcıların gerek portföy gerekse doğrudan yatırımları için herhangi bir kısıtlama yoktur. Borsa'da işlem gören şirketlerimizin saklamasında yabancı yatırımcıların payı %64 seviyesindedir.

Sermaye piyasalarındaki değişimin bir başka göstergesi de kurumsal yatırımcı sektöründe gözlenen artıştır. Son yıllarda Hükümetimizin attığı 2 temel adım, sektörün gelişiminin önünü açmıştır.

Bunlardan birincisi; 2003 yılında faaliyete geçen bireysel emeklilik sisteminde 2013 yılı başında getirilen yeni teşvik sistemidir. Bir başka ifadeyle ödenen primlerin vergi matrahından indirilmesi yöntemi yerine, % 25 kamu katkısına geçilmesi, sektörün önünü açan önemli bir adım olmuştur.

İkincisi de 2012 yılının son gününde yasalaşan yeni Sermaye Piyasası Kanunu ve bu Kanuna dayanarak yürürlüğe koyduğumuz AB standartlarında portföy yönetim şirketlerinin önünü açan düzenlemelerimizdir.

Bu düzenlemeler ve sağlanan teşviklerle birlikte Bireysel Emeklilik Fonlarının büyüklüğü Kasım 2015 sonu itibariyle 47 milyar TL'na, katılımcı sayısı 5,7 milyon kişiye, yatırım fonlarımızın toplam tutarı 40 milyar TL'na, yatırımcı sayısı da 3 milyona ulaşmıştır.

Portföy yönetim şirketleri tarafından yönetilen bireysel portföylerle birlikte toplam yatırım tutarı 100 milyar TL'nı aşmıştır.

Düzenlemelerdeki uyumun yanı sıra, bir diğer önemli husus, oluşturulan hukuki yapının etkin uygulama alanı bulmasını temin etmek üzere, kurumsal kapasitenin artırılması çabalarıdır.

Değerli konuklar,

Ulusal Program çerçevesinde Sermaye Piyasası Kurulu'nun görev ve sorumluluk alanına giren alanlar, Şirketler Hukuku, Finansal Hizmetler ve Ekonomik ve Parasal Politika fasıllarında yer almaktadır.

Kurulumuz sermaye piyasasındaki yasal alt yapının geliştirilmesi ve AB müktesebatı ile farklılık arz eden alanlarda uyumun sağlanması için gerek AB kurumları gerekse AB üyesi ülkelerle önemli işbirlikleri içerisinde.

Ekonomik gelişmeler ve piyasaların ihtiyaçlarına uyumlu olarak hem uluslararası alanda hem de Avrupa Birliği müktesebatında hukuki alt yapı günün koşullarına uyum sağlamak amacıyla devamlı bir değişim ve gelişim içindedir.

Bu nedenle mevzuat uyumlaştırma gerekliliği süreklilik arz eden bir ihtiyaçtır. Bu noktada Avrupa Birliği tarafından finanse edilen bu teknik yardım projesinin bu ihtiyacı karşılamak yönünde önemli bir katkı sağlayacağına inanıyoruz.

Değerli katılımcılar,

Proje çalışmasının en önemli unsuru işbirliği içinde olmaktır. Bu çerçevede, oluşturulan konsorsiyumun Kurulumuz ihtiyaçlarına uygun bir çalışma planı içinde, gerek teknik bilgi ve birikim aktarımına önemli katkılar sağlayacak, gerekse AB üyesi ülkelere gerçekleştirilecek çalışma ziyaretleri vasıtasıyla etkin bir çalışma ortamı oluşturmasını hedefliyoruz.

Sermaye Piyasası Kurulu olarak biz de uzmanlarımız aracılığıyla proje kapsamında görev alacak olan yabancı uzman kadrosuna, çalışmalarında yardımcı olmak için her türlü katkıyı sağlayacağız.

İnanıyorum ki finansal piyasa düzenlemelerinde uluslararası uyum ve işbirliğinin öneminin arttığı bu dönemde, bu proje kapsamında gerçekleştirilecek çalışmalar, sermaye piyasası mevzuatımızı AB ile uyumlu ve sürekli güncel tutmak ve kurumsal kapasitemizi geliştirmek için önemli birer kaynak olacaktır.

Sözlerime burada son verirken, Avrupa Birliği Bakanlığımız, Merkezi Finans ve İhale Birimi ve Avrupa Komisyonu Türkiye Delegasyonu'nun değerli temsilcileri başta olmak üzere projenin gerçekleşmesinde emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

Önümüzdeki bir buçuk yıllık dönemin verimli ve başarılı geçmesini, sonuçlarının ülkemiz, Avrupa Birliği ve tüm insanlık için faydalı olmasını temenni ediyorum.